

HELDENREIS CURSUSSEN

Dit jaar wil ik me in de nieuwsbrief gaan richten op mijn project Vrouw en Kunst (werktitel).

Wat zijn de specifieke problemen waar vrouwelijke kunstenaars en schrijvers tegenaan lopen? In hoeverre zijn de mythes en criteria voor kunstenaarschap ook voor mannen nadelig?

Er zijn twee cursussen die je kunnen helpen om met deze thematiek aan de slag te gaan: [The Artist's Way](#) en [Heldinne's Reis I](#).

Al sinds het begin van de coronacrisis kosten mijn cursussen maar €5,00 dus wat let je? Naar binnen reizen is even spannend en belangrijk als naar buiten!

Alle [cursussen](#) zijn te bestellen door **€5** over te maken op NL90 INGB 0003 8794 67 tnv H. Kuipers, Groningen onder vermelding van de naam van de cursus

EEN ONGECONCENTREERD VERHAAL

Ik had weer eens zo'n dag waarop ik dacht: zal ik stoppen met de nieuwsbrief? Het is elke maand toch wel een Ding, ik kan er soms zo tegenop zien, ik heb zo langzamerhand alles wel gezegd wat er te zeggen valt, over schrijven en creativiteit. Op mijn schema in het kader van Vrouw en Kunst had ik voor de maart-nieuwsbrief als onderwerp [De Mannelijke Maatstaf](#). In verband met internationale vrouwendag. Daar is pas een boek over verschenen: [Dit is Geen Vrouwenboek](#) van Corina Koolen.

"Driekwart van de grote literaire prijzen gaat naar mannelijke schrijvers. Van de 165 bestverkochte literaire werken werden er 25 geschreven door een vrouw. Het DWDD-boekenpanel koos slechts in 27% van de gevallen voor een vrouwelijke auteur. Maar vrouwen schrijven dan ook voornamelijk over de liefde en persoonlijke wisselwasjes. Toch?

Corina Koolen promoveerde op gender-ongelijkheid in de Nederlandse letteren. Uit haar onderzoek blijkt dat vrouwelijke auteurs doorgaans lager scoren op een schaal van literaire kwaliteit. Hoe kan dat? Zijn het de auteurs zelf? Ligt het aan hun schrijfstijl? Hebben de lezers vooroordelen, of zijn het toch de vermaledijde uitgevers en juryvoorzitters?

Koolen belicht het onderwerp van alle kanten en zet uiteen hoe het kan dat er anno 2020 nog zo'n groot gat in literaire waardering bestaat."

Ik moet het nog lezen, dat had ik natuurlijk afgelopen maand moeten doen. Maar ik weet niet of het aan mij ligt, maar de concentratie is steeds ver te zoeken. Is het corona? Mijn hoofd flitst van het ene glinsterdingetje naar het andere. Ik moet nieuwe meubels (mocht ook echt wel na 20 jaar), ik moet iets anders knutselen, ik moet een ommetje met de ommetje-app, hop hop hop, ik lijk wel een ekster en kan nergens mijn aandacht bij bepalen.

Niet bevorderlijk voor het schrijven van een doorwrocht artikel.

(Laat eens weten hoe jullie schrijverij of andere creativiteit door corona beïnvloed wordt?)

En toen gebeurde er op 26 februari dit: (ik heb een verkorte versie van dit stukje al op mijn [blog](#) gezet)

Marieke Lucas Rijneveld geeft de eervolle [opdracht](#) om het gedicht [The Hill We Climb](#) van Amanda Gorman (voorgedragen tijdens de [inauguratie](#) van president Biden) te vertalen terug. Er kwam té veel commentaar op.

Ik doe mijn uiterste best om buiten de [vinderigheid](#) te blijven. Ik ben echt goed bezig om het vulkaantje in toom te houden. Ik las bij Pema Chödrön ([Living Beautifully with uncertainty and change](#)) een mooie oefening om iedere maand met nieuwe maan en met volle maan een inventarisatie te maken van je gedrag. En dan vervolgens geen straf, nee, met goede moed opnieuw beginnen.

There's a practice in
Buddhism called Sojong
that gives us an opportunity
to reflect on where we are in
terms of refraining and,
when we feel that we've
really made a mess of
things, to put that behind us
and start anew.
Traditionally, Sojong takes
place twice a month, on the
full and new moon days.

Ik heb de manen in de agenda gezet, en schrijf elke ±14 dagen in mijn dagboek hoe het gegaan is. En dat werkt. Het is of ik een vlaggetje kan verdienen zoals vroeger op school, en bij elke potentiële uitbarsting denk ik ... oh nee, dat zou ik niet doen.

Een andere raad die ze geeft is om je opgewonden gevoelens op de thee te noden. Dus niet jezelf uitschelden (hou daar mee op!) maar registreren dat je je weer kwaad maakt en die woede uitnodigen. Kom erbij, wat heb je te zeggen.

En dat doet me dan weer denken aan dat prachtige gedicht van Rumi: [this being human is a guesthouse](#). Wat ik nog eens moet vertalen ook, maar dat terzijde!

Nu het geval Rijnveld. Een bijzonder mens, een literair begaafd mens, iemand die vanuit hun (moet ik in dit geval zeggen, al vind ik dat nog heel moeilijk) begaanheid met de mensheid, hun 'diverse' positie juist bij uitstek geschikt lijkt voor zo'n opdracht, zeker omdat de dichteres zelf er volkomen achter staat.

Maar 'divers' Nederland dook er bovenop. Niet langer mag literaire begaafdheid leidraad zijn, kleur moet leidraad zijn. Want dit was weer een typisch gevalletje wit privilege. Gormans poëzie was alleen te doorgronden en te vertalen door een *woke* iemand van kleur.

Ik weet wel dat niet alleen vrouwen een achtergestelde groep zijn in de literaire wereld. Ook mensen van kleur zijn dat. Ze hebben minder mogelijkheden om te schrijven, om uitgegeven te worden. Ik heb daar al eens een uitgebreid [essay](#) aan gewijd.

Maar in dit geval ligt het anders. Hier wordt talent – Rijnveld is de eerste Nederlandse winnaar van de Booker Prize!- opgeofferd aan ... ja, aan wat eigenlijk? Mijn vinderigheid schiet tekort om dit te duiden. Maar ik denk wel dat Kunst met een grote K en Literatuur met een grote L voorrang moeten krijgen op politieke correctheid. Want waar houdt dit anders op?

Ik heb een idee. Geef ons allemaal een jaar – tot de volgende [poëzieweek](#) – om het gedicht van Amanda Gorman te vertalen. Laat de vertalingen anoniem inleveren, en besluit dan wie de mooiste vertaling heeft gemaakt. Dat kan dan iedereen zijn: de gelauwerde schrijfster, de zwarte rapper, de stokoude chronisch zieke witte huismoeder, de islamitische dichter. De beroepsvertaler. Want dáár moet het toch om gaan? Dat de mooiste vertaling recht doet aan dat prachtige gedicht?

Vertalen van poëzie is hondsmoeilijk. Gorman speelt met de taal, gebruikt veel binnenrijm en alliteratie, het gedicht heeft *spoken word*-karakteristieken.

Ik probeer de laatste tijd de [gedichten](#) die ik voor mijn [boekjes](#) gebruik altijd te vertalen. Het is sowieso een goede oefening! Je moet alle hoeken van de taal bezoeken om tot een getrouwe weergave van het origineel te komen. Alleen daarom al is het een uitstekende vingeroefening in tijden van minder inspiratie. Een oefening in concentratie, dat ook.

Wat vinden jullie?
Zou je je eraan wagen?

Blijf schrijven en creëren!
Hella Kuipers

